

SOLUCIONARI

1.- Ompliu els buits amb la vocal convenient:

El llenguatge de les cartes

Les cartes parlen. I tant! Moltes vegades ho fan d'una manera indiscutible

En donarem alguns exemples:

(...) Si en una botifarra el company et carrega sobre la teva basa una carta ferma, et demana que vagis a les seves i el deixis entrar.

El petit gran món de la botifarra. Lluís Canal.

1.- Omple els buits d'aquest text amb la vocal corresponent (a/e);

El panorama era esplèndid. Les roques sobre les quals el casal era assentat, només són practicables per un camí de carro estret i que semblava més aviat torrent que camí. Un home vell, atret pels lladrucs, s'acostava somrient. Ens volgué mostrar l'edifici. Jo esperava trobar algun quadre algun moble interessant. Era buit, fora d'una taula vella i uns tamborets. Dins l'ample rebedor hi havia un carruatge anacrònic, una galera gran que no sé com havia pogut muntar pel torrent. D'una finestra l'homenet intentà explicar-me els límits de la finca, cosa impossible donat els accidents del terreny.

(Llorenç Villalonga: El llumí)

1.- Ompliu els buits amb la vocal que correspongui:

Van decidir de convocar una assemblea a les dotze del migdia
La propera sortida serà per visitar un monestir i per córrer una mica per la muntanya. Sempre que fa pastissos li agrada de muntar la nata.

2.- Posa accent als mots que n'hagin de dur:

remei - músic - capità - guàrdia/guardià - germà - tragèdia - carbó - xofer - feréstega - pirata - anàveu - bústia - patró - sandàlia - demòcrata - grua - àlbum - brúixola - tèxtil - puré - tómbola - cérvol - espès - helicòpter - algun

- rèptil.

2.-Accentua correctament aquest text d' Allan Poe:

La nostra situació, tal i com ens va aparèixer aleshores, era a penes menys terrible que quan ens havíem cregut soterrats per sempre més. No teníem altra perspectiva que la d'ésser morts pels salvatges o d'arrossegar entre ells una miserable existència de captius. Podíem, certament, durant algun temps, escapar a llur atenció entre les pregoneses dels turons i, en darrer extrem, dins l'abisme d'on acabàvem de sortir; però ens caldria o morir de fred i de fam durant el llarg hivern polar, o revelar finalment la nostra existència en els nostres esforços per a trobar mitjans de subsistència.

3.- Poseu els accents i dièresis que calgui:

Quan els equips de mestres i professors dels centres públics de primària i secundària vegin que l'Administració manifesta, sense demagògia, una actuació serena però enèrgica de dotació de recursos i un interès equilibrat per tot l'ensenyament gestionat públicament, no necessitaran que se'ls cridi l'atenció sobre quina imatge han de donar.

Escola Catalana, núm. 331.

3.- En el següent text falten tots els accents i dièresis. Col·loca'ls-hi:

T'he promès, gairebé al principi de la meva història, que quedariem tots dos satisfets... Que jo m'esplaiaria i que tu em perdonaries la vida. Aleshores potser et va sonar gratuït, no?, però ara veus que hi ha material suficient com per a fer-ho. I si no, pensa-hi, ¿no és motiu suficient el fet de tenir tan poques coses per a dir d'un període de nou anys? I és clar que en tindria més, home... Tot coses domèstiques, coses sense cap interès. Coses que si ens poséssim a comentar entre tots, de la pròpia vida, tant si ha estat un èxit com un fracàs d'acord amb allò que esperàvem, ompliríem més volums que la Gran

Enciclopèdia Catalana. I què en trauríem? Tols ens quedariem tranquils i cadascú, al final, aniria a cercar entre milers de pàgines la pròpies confessions per veure com havien quedat.

(*M. Aritzeta: Quan la pedra es torna fang a les mans*)

3.- Poseu els accents i dièresis que calguin a les frases següents:

"La cosa no té evidentment res de sensacional. Ja a principis del segle XX hom va descobrir clarament la relativitat del curs dels fenòmens. És ben sabut que tot sovint a la terra sorprenem l'existència d'estrelles que fa un llarg període de temps que han estat destruïdes. I és que la velocitat de la llum, per bé que molt gran, no és infinita. La llum del sol per arribar a la terra tarda, segons la ciència, vuit minuts. La llum d'una estrella deu vegades més lluny tardarà vuitanta minuts. Ara tot és qüestió de posar zeros."

La història a l'inrevés. J. Creixells.

4.- Ompliu els buits amb les grafies convenients:

El Llobregat neix al peu de la serra del Cadí, a la comarca del Berguedà. Al llarg dels seus 170 km de longitud voreja la serra del Cadí, travessa el Berguedà i el Bages, creua la serralada Prelitoral per mitjà d'uns passos molt estrets a l'altura de Montserrat i Martorell, i després de fertilitzar les planes costaneres del Baix Llobregat, desemboca al mar, uns 10 km al sud de Barcelona.

Geografia de Catalunya. JM Sanmartí.

5.- Torna a escriure aquestes frases substituint els sons entre claudàtors per la grafia corresponent:

- No hi puc anar, m'he fet un estrip als pantalons.
- L'Eduard es va quedar lívid; no s'imaginava un lloc tan sòrdid
- Tenia un regust amarg a la boca i un nus a l'estómac
- Dissabte vam arribar a un acord satisfactori.
- Dubto que en aquest dipòsit pugui cabre tol el líquid.
- Aquell dramaturg era superb.

6.- Ompliu els buits de les frases següents amb les grafies que calgui:

"Era fàcil, mentre explicava els fets de joventesa, de presentar-los com si fossin facècies aïllades, perquè, als primers anys, el record ens els presenta així. El context gairebé no compta; però en fer-nos grans, abastem cada vegada més i prenem consciència que l'home és un ésser social.

Creixem i ens adonem que no som el centre del món, que som unes peces que encaixen, més o menys, en un món ja organitzat."

Balada de Florian. J. Grau.

7.- Omple els buits amb la grafia corresponent d'essa sorda /s/ i sonora /z/:

Repenjat a una columna de les que suportaven l'aixopluc de l'andana no havia deixat d'observar els escassos passatgers que es disposaven a enfilarse en un vagó. Passejà a dreta i esquerra amb aire indiferent fins a estar completament segur que no l'havia seguit ningú. S'enfilà a la plataforma del ter...er vagó. En aquell moment sentí l'estrebada de l'arrencada. Les poques cases ran de via començaren a desplaçar-se cap enrere. El tren avançava esgarrapant el paisatge com si li costés un gran esforç d'embalar-se. (...) El senyor suava, era grassonet, mirava en Mercader amb absoluta indiferència, duia una maleteta a la mà esquerra i vestia roba grisa. Tancà sorollosament la porta, oblidà en Mercader, i s'assegué en un seient proper.

(*Jaume Cabré: La teranyina*)

8.- Escriu un altre mot de la mateixa família acabat en c o g:

Llargària<<<<<llarg

fangós <<<<fang

Brusquedat<<<<brusc

entrebancar <<entrebanc

Fantàstica<<<< fantàstic

bèl·lica<<<<< bèl·lic

Frescor<<<<< fresc

bosquetà<<<<bosc

estomacal <<<<estómac

esofàgic<<<<esòfag

Pàg. 4

8. *Escriuiu t o d segons convingui:*

<i>adscripció</i>	<i>atlas</i>	<i>advocat</i>
<i>ritme</i>	<i>adjectiu</i>	<i>atzavara</i>
<i>adherent</i>	<i>administrar</i>	<i>potser</i>
<i>platja</i>	<i>sotmetre</i>	<i>atzarós</i>

9. *Completa els buits de les frases amb t o d:*

- *En Gerard ha batut el rècord en aquest esport. És tot un atleta.*
- *No sé mai si el costat esquerre d'un vaixell es diu babord o estribord*
- *L'actitud de l'Eduard és molt desconcertant; tan aviat sembla tímid com massa desimbolt*
- *Al sud fa un temps més càlid que no pas al nord*
- *El dipòsit és ben buit ja no hi queda gens de líquid*
- *La seva virtut és d'admirar.*
- *El terreny és molt vast, però massa àrid*
- *Tant de trànsit farà malbé l'asfalt*
- ~ *És un ambient tan sòrdid que produeix inquietud*
- *Vés ràpid o faràs tard i no t'admetran.*

11. *Amb l'ajuda del diccionari omple els buits amb c o g:*

<i>cognom</i>	<i>augmentar</i>	<i>anècdota</i>
<i>objecte</i>	<i>districte</i>	<i>regnar</i>
<i>suggeriment</i>	<i>maragda</i>	<i>tracte</i>
<i>acceleració</i>	<i>acceptar</i>	<i>digne</i>
<i>director</i>	<i>magdalena</i>	<i>fragment</i>
<i>estricte</i>	<i>amígdala</i>	<i>delicte.</i>

12. *Escriu c o g als buits de les frases següents segons convingui:*

- *És més madur el préssec que l'albercoc*
- *Hem trobat aixopluc en un alberg*
- *En aquell bosc hi ha un llac molt pintoresc*
- *Vinc de demanar un préstec al banc*
- *Es un lloc feréstec*

- *No comprenc aquest caràcter tan apàtic*
- *Aquell dramaturg amic meu no ve en el catàleg*
- *S'ha donat un cop al menisc amb un objecte metàl·lic*
- *Tinc un encàrrec per a tu.*
- *Conec un mecànic que t'arreglarà el pneumàtic*

Pàg. 5

13 *En català oriental -que neutralitza [ə] la a/e àtones- són homòfons mots que no es confonen en les altres variants de la llengua. Omple els buits d'aquestes frases amb la forma convenient, segons el context:*

(obre / obra)

- *obre el calaix i dona'm un llapis.*
- *En Pep sempre obra bé.*

(lliurement / lliurament)

- *El lliurament de la mercaderia, cal fer-lo aviat. ---Decideix lliurement el que vols fer.*

(efecte / afecte)

- *Aquest noi demostra tenir-te molt afecte*
- *La subhasta no ha tingut efecte encara.*

(especials / espacials)

- *En aquest article fem uns preus especials*
- *Som a l'era dels viatges espacials*

(referia / refaria)

- *Pensava que no es refaria de la malaltia.*
- *No em referia a tu, sinó a l'Anna.*

14 *Omple els buits amb x / ix, tx / ig / g / c :*

*escacs - infraroig - atxa - catxalot - rínxol - deixalla - desencaixat aleteig
 - escarritx - torratxa - gaig - eixordat - aixada - xarol - fixació -
 brotxa - puig - garrotxa - trepig - trinxera.*

ràfec
espàrrec
bulldog
mag
encàrrec
préssec

aràbic
pedagog
rústec
fàstic
demagog
feréstec

pàg. 6

15. Omple els buits amb *c* o *qu*:

quocient	oques	queixa	acàcia	cinquanta
coneixement	escombra	paquet	esquema	equilibri.

16. Llegeix els mots anteriors en veu alta. ¿A quins la grafia **qu** és un dígraf? ¿Per què? Un dígraf és un grup de dues lletres (QU) amb un sol so. QU és un dígraf davant de *e*, *i*.

17. Omple els buits amb *g* o *gu*. ¿A quines paraules pronuncies la *u* de *gu*? ¿Per què? GU forma dígraf davant de *e*, *i*, llavors no es pronuncia.

botiguer	esgarips	gual	figuera	guineu
guàrdia	negror	glòria	sangonós	esgarrat.

18. Escriu un altre mot de la mateixa família acabat en *c* o *g*:

abrigar --- abric

bategar	batec	foguera	foc
espetegar	espetec	aixoplugar	aixopluc
bonica	bonic	atacar	atac
poruga	poruc	llampegar	llampec
riquesa	ric	sequera	sec

19. Completa els mots amb *p* o *b*:

absent	objecte	capgirar
abdicar	observar	captiu
abdominal	obstacle	cabdill
absolut	optatiu	escriptor

<i>aptitud</i>	<i>optimisme</i>	<i>sobtat</i>
<i>obcecació</i>	<i>substància</i>	<i>eclipsi.</i>

20. Completa amb p o b els buits d'aquestes frases:

- *M'han convidat a donar un tomb en un helicòpter.*
- *El príncep sembla inepte, sempre dubta.*
- *De sobte, el van declarar no apte.*
- *Durant la teva absència hem cabdellat tota la llana.*
- *Aquest noi, a més de calb, és una mica miop*
- *Ens varen subministrar els pneumàtics el proppassat dissabte.*
- *El pas subterrani és molt obscur.*
- *No vol prendre el xarop que li ha receptat, sempre l'escup*
- *Cura-li la ferida amb esparadrap*
- *No t'hi capfiquis, si l'equip local no adopta un altre rumb es quedarà sense cap adepte.*

Pàg. 7

21. Accentua correctament els mots d'aquestes frases:

- *El despatx del cònsol era ple de grafies i en un racó hi havia una llista de càrrecs importants.*
- *El dia abans l'haviem trucat per telèfon per dir-li que el volíem conèixer.*
- *Un soroll estrany li feu alçar el cap. El que veié el deixa petrificat.*
- *En Quimet sortí a fora i s'assegué en un graó de l'entrada.*
- *Ves a jugar, però no et moguis del jardí. Té, quan t'hauràs menjat el pa amb xocolata, puja a beure la llet.*
- *¡Quin arròs mes rebo que has fet!*
- *Això m'ha recordat la història d'aquell enginyer que van cridar en una fabrica perquè se'ls havia espatllat una màquina i els mecànics no trobaven l'avaría.*

22. Fixa't en l'exemple, omple els buits amb b o v i escriu al costat de cada mot un altre de la mateixa família que dugui p o u :

saber — sap   blavenc   blau   percebem   percep   clavar   clau
boví   bou   esclavitud   esclau   dinovè   dinou   nevada   neu
tova   tou   rebut   rep   aeronaval   a   ronau   cabrem   cap

23. Hi ha mots que només es diferencien per la b/v. Omple els buits

amb la grafia que convingui:

- *El primer premi de la loteria acaba en vuit.*
- *El got és buit, torna'l a omplir.*
- *De tant cantar he perdut la veu.*
- *¡Apa, beu una mica més de xampany!*
- *Des d'aquí no es veu gens l'escenari.*
- *¿Que ve o no ve, aquest be al forn?*
- *Ara és molt vella, però, de jove, era la més bella de la colla.*

24. Amb l'ajuda del diccionari, si et cal, posa b/v en els espais en blanc:

- *Aquell advocat treballava per al govern.*
- *M'he reventat un gra i m'hi he posat una bena.*
- *Si vols un avet per Nadal, t'hauràs d' espavilar.*
- *Donarem civada als cavalls.*
- *¡No siguis covard!*
- *Menjava i bevia més del compte.*
- *Del País basc, només conec Àlaba.*
- *Amb la imaginació cavalcava pels núvols.*
- *Buscava una gavardina verda i no l'he trobada.*

Pàg. 8

25. Fes una frase amb cadascun dels mots dels parells següents:

pèl/pel ós/os vénen/venen mà/ma

Era un gos de pèl llarg Pel maig cada dia un raig

Mireu l'ós com balla M'he trencat un os del peu

No vénen amb el mateix tren Venen verdures al mercat

No em vol donar la mà Ma mare és de Banyoles

26. Amb l'ajuda del diccionari, completa aquestes frases amb el mot adient:

(séc/sec)

- *He fet un s é c a la faldilla amb la planxa.*
- *¿On sec jo?*

(bóta/bota)

- *Beurem vi de la bóta del racó.*
- *Se m'ha trencat el taló de la bota*

(móra/mora)

- *He conegut una noia m o r a*
- *¡Compte! la taca de m ó r a no marxa.*

(mòlt/molt)

- *Estic m o l t contenta amb aquest regal.*
- *El cafè ha de ser ben m ò l t*

(sèu/seu)

- *Aquesta roda s'encalla, unta-la amb s è u*
- *Encara no conec el seu pare.*

(sé/se)

- *La música no se sent gaire bé.*
- *Ja sé quin llibre em compraré.*

(féu/feu)

- *¡ f e u molta patxoca, tan mudats!*
- *En Romà féu el que calia.*

(sòl/sol)

- *Aquest terreny és destinat a sòl industrial.*
- *Els núvols amagaven el sol*

27. *Omple els buits amb tg / tj / dj, g / j:*

*tafanejar - prestat ge - corretja - prodigiós - empitjora - politja ventijol -
petjada - imatge - heretgia - passegem - garatge adjacent -
encoratjament - corregir - balancegin - imaginació rajolí - falsejat -
adjunt.*

Pàg. 9

28. *Escriu el primitiu dels següents mots:*

- *empatxar, empatxem: empatx*
- *fageda: faig*
- *rojor, rorenc: r o i g*
- *bogeria, bojament: b o i g*

- *esquitxada, esquitxos: e s q u i t x*

29. *Escriu el contrari d'aquests mots:*

legal - legible - lícit - limitat - lògic - legalment - localitzable.

Il·legal il·legible il·lícit il·limitat il·lògic il·legalment il·localitzable

30. *Omple els buits amb l, l·l o ll:*

- *metall, metàl·lic, metal·litzar, metal·lúrgic.*
- *ampolla, ampolleta, ampul·lós, ampul·lositat.*
- *crystal·l, cristalleria, cristal·lí, cristal·lització.*
- *corall, coral·lí, coral·lífer, coral·liforme.*
- *cabell, cabellera, capil·lar, capil·laritat.*
- *aixel·la, axil·lar, axil·la.*
- *flagell, flagel·lar, flagel·lació.*
- *llum, llumenera, lluminària, il·luminar, il·lumiació.*

31- *Omple els buits amb l, l·l, ll:*

- *legal, il·legal, il·legalitzar, llei.*
- *llibertat, lliberal, llibertí, alliberar.*
- *llegir, llegible, il·legible, lectura.*
- *llengua, lingüística, lingual.*
- *límit, il·limitat, il·limitable.*
- *lloc, localitzar, il·localitzable.*

32. *Completa els buits de les frases següents amb l o ll:*

- *La meua vila té un miler d'habitants.*
- *Han talat tots els arbres de la parcel·la.*
- *Tinc al·lèrgia al pol·len.*
- *Doni'm un entrepà de mortadel·la.*
- *Avui he vist una libèl·lula.*
- *Tinc una camisa de franel·la.*
- *Aquest matí he revelat les fotografies.*
- *Ens han sol·licitat que els avaléssim.*
- *La rebel·lió no ha triomfat.*

33. Omple els buits amb la grafia que convingui: x, xc, cs, cc:

acció - exposar - excessiu - accentuar - sacsó - extravagant - succedani -
excepció - accident - fúcsia.

34. Omple els buits del text amb la grafia adient:

El mas català, humil i poderós, és senyorívol. Fixeu-vos, si us plau, en la fina línia del seu carener de teulada, tant si és d'un sol cos com si es disposa en els tres cossos clàssics; fixeu-vos en l'encertada proporció entre les dimensions del conjunt edificat, tant si hi ha entre elles simetria com si un dels cossos de façana és marcadament més llarg, com sovint resulta; fixeu-vos en la gràcia de les arcades i badius. Estèticament es reflecteix en la construcció pagesa catalana tota la sal i la substància d'un paisatge més aviat de línia suau en les regions baixes, com la grandesa dels panorames muntanyencs s'entrelliga amb la majestat de les quadres massisses que senyoregen les valls de les terres altes.

35. Completa les sèries d'adjectius següents. Tingues en compte els canvis ortogràfics que es produeixen en afegir els morfemes de gènere i de nombre, tal com has estudiat a la lliçó anterior:

Masculí singular	Femení singular	Masculí plural	Femení plural
blanc	blanca	blancs	blanques
b l a u	blava	b l a u s	b l a v e s
g r i s	g r i s a	grassos	grises
culte	c u l t a	c u l t e s	c u l t e s
buit	b u i d a	b u i t s	b u i d e s
e s q u e r r e	esquerra	e s q u e r r e s	e s q u e r r e s
a g r e	a g r a	agres	agres
captiu	c a p t i v a	c a p t i u s	c a p t i v e s
p l e .	p l e n a	plens	plenes
c o m ú	c o m u n a	c o m u n s	comunes
r o i g	roja	r o j o s	r o g e s
flonjo	f l o n j a	f l o n j o s	f l o n g e s
a n à l e g .	a n à l o g a	anàlegs	a n à l o g u e s
groc	g r o g a	grocs	grogues
b o i g	boja	b o j o s .	b o g e s

36. Omple els buits amb o/u i escriu al costat un altre mot de la mateixa família, que et permeti deduir-ne l'ortografia.

assolellat	poruc	brutícia	cordill
escombriaire	cinturó	fumera	calorós
emboirat	jutjat	nuar	gustós
avergonyit	punxegut	genollera	plometa
encaputxat	bonyegut	ennuolat	sucós

37. Omple els buits amb x / ix, j / g:

- Em fan mal els queixals i no puc menjar gelat de xocolata.
- Si no neteges tu el calaix, l'hauré de netejar jo mateixa.
- No deixis de posar segell a la targeta.
- El dibuix ocupa tota la pàgina.
- No posis més objeccions al meu projecte.
- Baixava l'escala majestuosament.
- Per subjectar-la et cal una corda més gruixuda.
- M'he enganxat la jaqueta en una punxa de la reixa del jardí.

38. Posa la forma que convingui en els buits de les frases següents. Entre parèntesis et donem la del masculí singular:

- És una nena p r e c o ç , ja gateja i encara no té sis mesos. (precoç)
- La teva germana és massa d è b i l , mai no sap imposar els seus criteris. (dèbil)
- Noi! Tens unes amigues molt e l e g a n t s (elegant)
- La Susanna és d e s o b e d i e n t , la crides i no ve mai. (desobedient)
- Quina noia més a m a b l e i s e r v i c i a l tens per secretària. (amable)
- (servicial)
- Aquest any la mongeta t e n d r a . fa fils. (tendre)
- Amb aquesta llum no t'hi veuràs. Es molt p o b r a (pobre)
- El cel s'està posant n e g r e , hi haurà tempesta. (negre)
- Vaig conèixer una persona molt c u l t a en aquell viatge a l'Índia. (culte)

39. Completa les sèries d'adjectius següents:

Masculí	Femení	Masculí	Femení
---------	--------	---------	--------

singular	singular	plural	plural
següent	següent	següents	següents
picant	picant.	picants	picants
espontani	espontània	espontanis	espontànies
fàcil	fàcil.	fàcils	fàcils
noble	noble.	nobles	nobles
breu	breu	breus	breus

pàg. 12

40. Completa les frases següents amb o / u. Subratlla'n els pseudo-derivats:

- Has endolcit massa el cafè.
- En Marc és tot un homenàs.
- Aquest pentinat et dóna un aire juvenil
- Farem una festa per a tot el jovent del barri.
- ¿On vas tan encorbat?
- ¡Manoi, quina bocassa!
- Tinc una afecció bucal que no m'acaba de marxar.
- Has de dulcificar més l'expressió.
- Es comporta d'una forma inhumana.
- He de fer un dibuix curvilini.

41. Completa les sèries amb els següents quantitius:

tant - tanta - tants - tantes - quant - quanta - quants - quantes

¡tant menjar, no l'acabarem!

No em donis t a n t treball

¡tanta sopa, no l'acabarem!

No em donis tanta feina

¡tants espàrrecs, no els acabarem!

No em donis t a n t s deures

¡tantes mandonguilles, no les acabarem!

No em donis t a n t e s feines

42. Recorda la regla DUC i escriu en lletres:

4000 quatre mil 12 dotze 117 cent disset 28 vint-i-vuit
37 trenta-set 64 seixanta-quatre 1090 mil noranta
722 set-cents vint-i-dos

43. *Escriu en lletres la teva adreça.*

44. *Escriu en lletres el numeral ordinal que hi ha entre parèntesis:*

- És la (segona) vegada que veig aquesta pel·lícula.
- Estic sentint la veïna del (setè).
- Estudio el (setè) curs d'EGB.
- Vaig quedar el (dissetè) en la cursa del diumenge.
- Li van donar un regal perquè era el (centè) viatger.

Pàg. 13

45. *Separa les síl·labes d'aquests mots. Agrupa'ls segons els apartats del quadre anterior:*

<i>Pò/di/um</i>	<i>an ti i mat ge</i>
<i>He/ro/is/me</i>	<i>a ta pe i ré</i>
<i>re in flar</i>	<i>po li te is ta</i>
<i>pa i rem</i>	<i>mè di um</i>
<i>Da ri us</i>	<i>se mi in te gra ci ó</i>
<i>Tra i rí em</i>	<i>con du int</i>
<i>Con tra in di car</i>	<i>ar ca is me</i>
<i>Har mò ni um</i>	<i>de so be i ri a</i>
<i>Tra mo is ta</i>	<i>co in ci dir</i>
<i>Re im pres si ó</i>	<i>eu ro pe is ta.</i>

46. *Posa accent o dièresi a les formes verbals que n'hagin de dur:*

- *esfereir, esfereïa, esfereiràs, esfereiria, esfereït, esfereint.*
- *instruir, instruïem, instruirem, instruiries, instruïda, instruint.*
- *envair, envaiën, envairan, envaireu, envaïes, envaint.*
- *succeir, succeïen, succeirà, succeiran, succeïrien, succeïdes, succeïnt.*

47. *Posa els accents i dièresis que calgui:*

- *En Lluís vol que li mecanografiï la història que ha escrit.*
- *Em sembla que no he paït be aquelles cloïsses.*
- *Digues-li que m'ho enviï per correu.*

- No te gens d'oïda musical i vol aprendre a tocar l'harmònim.
- Cal que et situïs en un bon lloc.
- La cafeïna es contraindicada per a la salut.
- En Màrius es un egoïsta, mai no es recorda del proïsme.
- La pluja ens ha deixat aïllats.
- Sempre mira de reüll.
- Es el proveïdor de tot el veïnat.

48. Omple els buits de les frases següents amb un d'aquests mots:

be / bé - dona / dóna - net / nét - soc / sóc

- Pots tocar tranquil·lament el timbal perquè dorm com un ...
No seré mai una dona de sa casa.
- El meu amic és dòcil com un *be*
- La història d'ara, l'escriuran els vostres *n é t s*
- Si li dic una paraula amable em dóna cinc duros.
- Ho ha deixat *n e t* com una patena.
- Vaig estudiar ben *b é* deu hores.
- Jo sóc sempre puntual.

Pàg. 14

E49. Omple els buits de les següents formes verbals amb *o / u*. Escriu al costat de cada forma una altra en què aquestes vocals siguin tòniques:

<i>abocava</i>	<i>recolliren</i>	<i>mollat</i>
<i>sonaven</i>	<i>volgut</i>	<i>bellugaren</i>
<i>desmuntaràs</i>	<i>tossires</i>	<i>cargolaven</i>
<i>podran</i>	<i>gronxés</i>	<i>recosit</i>
<i>sortíssim</i>	<i>descosíssim</i>	<i>escopíem</i>
<i>enfonsàvem</i>	<i>bordarà</i>	<i>olorem</i>

50. Subratlla les formes anteriors que siguin excepció a la regla general.

51. Completa les frases següents amb *o / u*. Tingues en compte que hi ha mots que no es poden resoldre amb cap de les normes estudiades. En cas de dubte consulta el diccionari:

- No entenc com podies suportar tant de soroll; a mi, m' eixordava.

- A l'Empordà bufava una tramuntana tan forta que s'ho emporta va tot.
- Quan anem a la muntanya, sempre duem una brúixola a la motxilla
- Es va ajupir a recollir el mocador que li havia caigut de la butxaca.
- Havia corregut tant, que va arribar ben sufocat i acalorat.
- Sortir amb en Joan és un turment, s'avorreix sempre.
- No compris les llaunes de tonyina al botiguer de la cantonada, són massa olioses.
- No m'agrada gens que li hagi donat una bufetada.

52. Ja saps també que hi ha una colla de mots que tenen significats diferents segons que es facin servir en masculí o en femení. Omple els buits d'aquestes frases amb el mot que correspongui. Si no saps la diferència entre la forma masculina i la femenina, consulta el diccionari:

(el) coma (la) coma

- L'accidentat del diumenge a la tarda ha sortit de c o m a
- ¿Sempre t'has de deixar l a c o m a quan escrius una redacció?

(el) vall (la) vall

- Arribarem a la vall després de dues hores de caminar.
- Al voltant del castell hi havia un vall profundíssim

(el) còlera (la) còlera

- Va viatjar a l'Índia sense vacunar-se i va agafar e l c ò l e r a
- La còlera li impedia de veure les coses objectivament.

(el) clau (la) clau

- No troba enlloc la clau de la porta.
- D'aquí estant es veu el clau d'aquell quadre: surt una mica.

Pàg. 15

53.- Ompliu els buits amb la vocal que correspongui:

Van decidir de convocar una assemblea a les dotze del migdia La propera sortida serà per visitar un monestir i per córrer una mica per la muntanya. Sempre que fa pastissos li agrada de muntar la nata.

54.- Poseu els accents i dièresis que calguin a les frases següents:

"La cosa no té evidentment res de sensacional. Ja a principis del segle XX hom va descobrir clarament la relativitat del curs dels fenòmens. Es ben sabut que tot sovint a la terra sorprenem l'existència d'estrelles que fa un llarg període de temps que han estat destruïdes. I és que la velocitat de la llum, per bé que molt gran, no és infinita. La llum del sol per arribar a la terra tarda, segons la ciència, vuit minuts. La llum d'una estrella deu vegades més lluny tardarà vuitanta minuts. Ara tot és qüestió de posar zeros."

La història a l'inrevés. J. Creixells.

55.- Ompliu els buits de les frases següents amb les grafies que calgui:

"Era fàcil, mentre explicava els fets de joventesa, de presentar-los com si fossin facècies aïllades, perquè, als primers anys, el record ens els presenta així. El context gairebé no compta; però en fer-nos grans, abastem cada vegada més i prenem consciència que l'home és un ésser social.

Greixem i ens adonem que no som el centre del món, que som unes peces que encaixen, més o menys, en un món ja organitzat."

Balada de Florian. J. Grau.